

Šolska mavrica

A painting of two red cardinals perched on a dark brown branch. The background is a vibrant blue with numerous small white speckles, suggesting a snowy or rainy atmosphere. The cardinals are rendered in a textured, almost stippled style. One cardinal is on the left, facing right, and the other is on the right, facing left. They appear to be facing each other. The branch they are on has some white patches, possibly snow or raindrops. The overall composition is simple and focused on the two birds.

GLASILO UČENCEV OSNOVNE ŠOLE KOPER

16. ŠTEVILKA, DECEMBER 2024

Zgodilo se je	str. 3
Svetovni dan otrok	str. 8
Skupnost učencev šole	str. 9
Dan filma	str. 10
Svetovni dan živali	str. 11
Prvi šolski dan	str. 12
Likovno ustvarjanje	str. 13
Jesenski pust	str. 14
Lonček kuhaj, lonček stoj	str. 15
Božiček	str. 16
Ustvarjajmo!	str. 17
Vikend tabor: Jaz in moje mesto	str. 18
Ideje za branje	str. 20
Lutkovna prestava: Oto in morski prijatelji	str. 21
Literarne navihanke	str. 22
V babilonski vasi	str. 23
Kraljica glasbil	str. 24
Diši po bučah	str. 26
Dvigni rit, bodi fit	str. 28
Mladi digitalni inšpektorji	str. 29
V gozdu	str. 30
Šolske zgodbe	str. 32
Zlati predpasnik	str. 40
Kuhajmo!	str. 41
Razvedrilo	str. 42

V TEJ ŠTEVILKI PREBERITE

UVODNIK

Ulice mest in domove so ponovno napolnile praznične vonjave in bleščanje nešteti lučk, ki nas popeljejo v božično-novoletno čarobnost. Naj v njej svoj pisan odtенок pusti tudi naša Šolska mavrica.

V tokratni številki preberite, kaj zanimivega je povedal vodja šolske kuhinje, spomnite se vseh dosedanjih šolskih dogodkov in dosežkov na različnih kuharskih in športnih tekmovanjih ter tekmovanjih v znanju. Prisluhnite kraljici glasbil, pokukajte v Božičkovo radodarnost in se prepustite domišljiskim svetovom, nastalim izpod rok naših mladih risarjev in slikarjev. Božično-novoletne počitnice so ravno pravšnje obdobje za branje zanimivih knjig in praznično ustvarjanje, dneve pa naj vam krajšajo tudi razvedrilne uganke.

Naj bodo prazniki prežeti z družinsko toplino in radostjo, želodčki pa s slastnimi prazničnimi dobrotami. In ne pozabite ljudem, ki vas imajo radi, podariti tople objeme ...

Izdala in založila:
Osnovna šola Koper
Cesta Zore Perello Godina 1, 6000 Koper

Oblikovanje in grafična priprava:
Maja Klarič, prof.

Zbrala in uredila:
Maja Klarič, prof.

Jezikovni pregled:
Ester Bertok Nardin, prof., Meta Primožič Požar,
prof., Jana Samsa, prof. in Tamara Vomer, prof.

Avtorica naslovne risbe:
Valentina Bogatec, 5. a

Avtorji prispevkov:
učenci in učitelji OŠ Koper

Tisk: Prijatelj & Prijatelj, d. o. o.

Naklada: 1000 izvodov

ZGODILO SE JE ...

ZAHVALA AGENCIJI RS ZA OKOLJE

Zahvaljujemo se Agenciji Republike Slovenije za okolje (ARSO) za donirano vremensko hišico. Hišico bomo v sklopu naravoslovno-tehniških predmetov obnovili, opremili z ustreznimi instrumenti in jo postavili na primeren teren. Vremenska hišica bo odlična učna pripomoček za učence naše šole. Iskrena hvala Filipu Štucinu, vodji meteorološke mreže pri Agenciji Republike Slovenije za okolje, za predstavitev merilnih naprav in učno uro na terenu.

Katarina Podgajski, učiteljica fizike

SVETOVNI DAN KUCHARJEV

V nedeljo, 20. 10. 2024, smo praznovali svetovni dan kuharjev. Učenci in učenke podaljšanega bivanja, predstavnika skupnosti učencev v komisiji za šolsko prehrano Lea in Timej ter gospa ravnateljica so se zahvalili osebju šolske kuhinje za trud, ki ga vlagajo v pripravo zdravih in okusnih obrokov. Dan smo jim popestrili z izvedbo dveh plesov, z darilcem izpod rok naših učencev in učenk ter s celotedensko pomočjo pri čiščenju jedilnice.

DP V ODBOJKI NA MIVKI ZA DEKLICE

V torek, 1. 10. 2024, je v Kopru potekal polfinale državnega prvenstva v odbojki na mivki za starejše deklice. Med sabo se je pomerilo pet ekip. Ekipa Osnovne šole Koper je s štiri zmagami prepričljivo osvojila 1. mesto in se tako uvrstila na finale državnega prvenstva, ki je potekal v ponedeljek, 7. 10. 2024, v Brestanici. Med seboj so se pomerile štiri najboljše ekipe. Ekipa Osnovne šole Koper si je priborila 3. mesto.

Nastja Matešič, mentorica

DRŽAVNO PRVENSTVO V VESLANJU

Na državnem prvenstvu v veslanju, ki je bilo 21. in 22. septembra na Blejskem jezeru, sta se naša devetošolca Nina Boškin in Tristan Juri odlično odrezala. Nina Boškin je osvojila naslov državne prvakinje v dveh disciplinah. Najboljša je bila med enojci v starostni skupini deklic do 15. leta. Skupaj z našo lanskoletno devetošolko Mio Ravnikar sta bili najhitrejši tudi v disciplini dvojnih dvojcev, v starostni skupini deklet do 17 let.

OŠ KOPER ZLATA ŠPORTNA ŠOLA

V sredo, 25. 9. 2024, je v Škofji Loki potekala podelitev priznanj za nagradni natečaj – Najbolj športni vrtec in šola v šolskem letu 2023/2024. Osnovna šola Koper je bila ena od petih osnovnih šol, ki

so osvojile zlato priznanje. Ta laskavi naslov je letos prejel 1 % slovenskih osnovnih šol. Zlato priznanje smo si prislužili z izvajanjem športnega programa Zlati sonček, Krpan in Naučimo se plavati, z organizacijo in sodelovanjem na občinskih in državnih športnih tekmovanjih, z vodenjem velikega števila interesnih dejavnosti s športnega področja in z udeležbo na Ljubljanskem in Istrskem maratonu. Naši učenci so na športnih tekmovanjih dosegli izjemne rezultate na državni ravni. Skrb za športno udejstvovanje, gibanje in zdrav način življenja je pomemben del šolske vizije naše šole, ki jo bomo razvijali in krepili tudi v bodoče.

OŠ KOPER PREJELA ZLATO PRIZNANJE NA REGIJSKEM in BRONASTO PRIZNANJE NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU ZA ZLATO KUHALNICO

Na Srednji šoli Izola je pod okriljem Turistične zveze Slovenije v torek, 8. 10. 2024, potekalo regijsko tekmovanje za Zlato kuhalnico, ki je namenjeno učencem osnovnih šol od 6. do 9. razreda. Vključuje pisni izdelek in pripravo določenih nacionalnih jedi. Sodelovalo je dvanajst osnovnih šol. Našo šolo so zastopale učenke Sofija Bulj, Nina Lonić, Maša Marchesan in Lia Mahmutović. Spremljal jih je mentor, vodja šolske kuhinje Marko Petrović, s katerim so vadile, se pripravljale in prejele veliko kuharskih in koristnih nasvetov. Ocenjevala in spremljala jih je tekmovalna komisija. Organizatorji so letos predpisali pripravo tople predjedi funšterc, piščančje obare z žitnim vložkom in napitka na osnovi mešanic kavnih nadomestkov. Ob zaključku tekmovanja so tekmovalci jedi servirali, pripravili razstavno mizo ter jih ob pogrinjku predstavili komisiji. Naše učenke so bile pri svojem delu zelo uspešne in dosegle zlato priznanje. Uvrstile so se na državno tekmovanje, ki je potekalo 18. novembra 2024 v Laškem. Tudi tam so izkazale veliko znanja in spretnosti pri pripravi značilnih knapovskih jedi. Za pripravljeno so prejele bronasto kuhalnico in se uvrstile med tri najboljše ekipe v državi. Nagrajene so bile s kuharsko delavnico s chefom Mojmirjem Šiftarjem v restavraciji Pen Klub.

DVORANSKI POKAL V STRELJANJU S SESTAVLJENIM LOKOM

Jure Grandič, 9. b, se je udeležil dvoranskega pokala v streljanju s sestavljenim lokom v Ajdovščini. V starostni kategoriji U18 je z rezultatom 559 krogov dosegel prvo mesto.

ZAHVALA DRUŠTVA PALČICA POMAGALČICA

Zahvaljujemo se vodstvu Osnovne šole Koper za dobrodelno izposojlo šolskega kombija, s katerim so nam olajšali prevoz zbranih zamaškov do končnega odjemalca. Na Dinos smo odpeljali dobre pol tone plastičnih in kovinskih zamaškov. S sredstvi, ki jih pridobimo tudi na tak način, pomagamo otrokom iz socialno šibkejših okolij ter dolgotrajno bolnim otrokom. Iskrena hvala tudi vsem učencem, ki vestno zbirate zamaške in jih prinašate na zbirno mesto v prostorih OŠ Koper.

Katarina Podgajski,
učiteljica fizike in podpredsednica društva Palčica Pomagalčica

KIPARSKA DELAVNICA NA FORMA VIVI »PO SLEDEH MOJSTROV DLETA«

20. 9. 2024 je potekala kiparska delavnica na FORMA VIVI. Udeležilo se je več šol iz primorske regije. Ekipo vsake šole so sestavljali štirje učenci zadnje triade; našo šolo so zastopali štirje učenci 8. razreda pod mentorstvom Sare Čeleš. Vsi udeleženi so pričeli z ogledom stalne razstave – FORMA VIVA. Kipar Janez Lenassi in kipar Jakob Savinšek sta bila prva, ki sta leta 1961 pripomogla, da sta se v Sloveniji odprli dve kiparski delovišči: v Portorožu (na polotoku Seča) za izdelke iz kamna in v Kostanjevici na Krki za lesene skulpture. Po ogledu razstave so učenci pričeli z delom. Dobili so dleto, kladivo in zidni blok (siporeks), iz katerega so morali narediti poljubni relief. Po končanem delu je sledila razstava in podelitev priznanj.

Sara Čeleš, prof.

13. DRŽAVNI LIKOVNI EKSTEMPORE

V torek, 24. 9. 2024, je na Gimnaziji Koper potekal 13. državni likovni ekstempore; letošnja tema je bila preživetje – fizično, čustveno in duševno. Udeležili so se ga učenci iz celotne Slovenije, pretežno pa iz primorske regije. Z Osnovne šole Koper so se ga udeležile štiri učenke iz devetega razreda. Po uvodnem govoru, glasbenem nastopu in navodilih so učenci prejeli material in pričeli z delom. Na koncu sta sledila podelitev nagrad in glasbeni nastop. Letošnji ekstempore je ponovno dokazal, da umetnost postaja močno orožje za izražanje in povezovanje mladih.

Sara Čeleš, prof. in Gaja Šorgo, prof.

PODROČNO TEKMOVANJE V ODBOJKI NA MIVKI ZA DEČKE

V četrtek, 19. 9. 2024, smo se udeležili področnega tekmovanja v odbojki na mivki v Kopru. Ekipo starejših dečkov so zastopali Val Fantinič, Leo Matič Križman, Maj Fantinič, Dominik Muženič, Rok Radinović in Tai El Khair. Po zelo izenačenih bojih so naši učenci osvojili 3. mesto.

OBČINSKO TEKMOVANJE V KOŠARKI-STAREJŠE DEKLICE

V petek, 22. 11. 2024, je na OŠ Dušana Bordona potekalo občinsko tekmovanje v košarki. Za ekipo starejših deklic so igrale Vita Radovac, Maja Mamilovič, Neža Pečar, Eli Čus Kosovel, Neja Petrič, Gaja Pintar, Naja Kalin Zirnstein, Zana Kabashi, Emilja Živec, Enea Medveš in Ylja Shala. Z eno zmago in enim porazom so osvojile 2. mesto in se tako uvrstile na področno tekmovanje.

Tjaša Brežnik, prof.

EKSPLOZIJA BESED ZA ČAROBEN KNJIŽNI SVET

V petek, 20. 9. 2024, so Tomaž Klepač, Boštjan Gorenc Pižama, Dunking Devils ter učenci petega in šestega razreda aktivno otvorili bralno sezono 2024/2025. Prireditev so pripravili in omogočili MOK, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper in knjigarna Libris.

Knjižničarki Viljana in Kristina

TEKMOVANJE IZ ZNANJA SLOVENŠČINE

V četrtek, 21. 11. 2024, je na šoli potekalo tekmovanje iz znanja slovenščine za Cankarjevo priznanje. Udeležilo se ga je 11 tekmovalcev iz 8. in 9. razreda, ki so na podlagi prebranega dela Špele Frlic *Bleščivka* interpretativno in razlagalno pokazali razumevanje vsebine in sporočila dela. Na regijsko tekmovanje, ki bo 21. 1. 2025 na OŠ Škofije, sta se uvrstila Elena Francesca Mincu iz 8. a in Vita Tončetič iz 9. b.

V torek, 2. 12. 2024, pa je potekalo prvo tekmovanje iz znanja slovenskega jezika za Vodnikovo priznanje. Udeležili so se ga lahko le osmošolci. Na državno tekmovanje, ki bo 11. 2. 2025 v Ljubljani, se je uvrstila Emilija Živec iz 8. a.

MK, prof.

OTROŠKI PEVSKI ZBOR OŠ KOPER

OB 50. OBLETNICI

PEDAGOŠKE FAKULTETE V KOPRU

Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem je 21. 11. 2024 v Gledališču Koper s slavnostnim dogodkom obeležila 50 let neprekinjenega delovanja. Dogodek, ki je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Vlade RS dr. Roberta Goloba, je združil ugledne goste iz akademske, kulturne in politične sfere ter se osredotočil na pomen pedagoškega izobraževanja v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Pevci Otroškega pevskega zbora OŠ Koper so z odlično izvedbo skladbe Sončki sooblikovali bogat kulturni program.

Ingrid Poropat, prof.

OBČINSKO TEKMOVANJE IZ KOŠARKE ZA DEČKE

V torek, 26. 11. 2024, je na naši šoli potekalo občinsko tekmovanje iz košarke za starejši dečke. Naša ekipa je osvojila 1. mesto in se tako uvrstila na področno tekmovanje. Čestitke, fantje!

Edgar Dias da Cruz, mentor

DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ LOGIKE

V soboto, 9. 11. 2024, je na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani potekalo državno tekmovanje iz logike. Učenka Osnovne šole Koper, Marija Vuk, je osvojila srebrno priznanje. Iskrene čestitke za izvrsten dosežek!

Aktiv matematike

SVETOVNI DAN OTROK

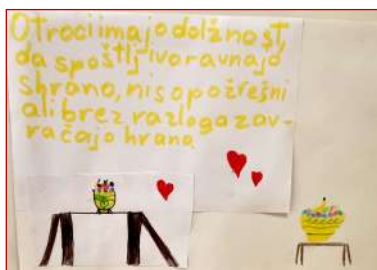
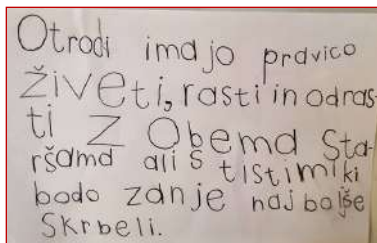
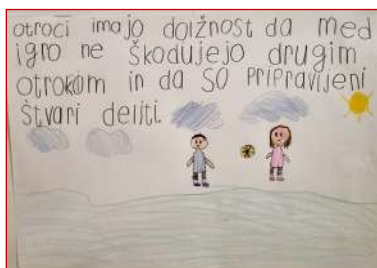
20. novembra obeležujemo svetovni dan otrok. Na to temo smo spoznavali pravice otrok, ki so zapisane v Konvenciji o otrokovih pravicah. Seveda pa lahko pravice uveljavljamo le ob spoštovanju dolžnosti, ki so njihov neolčljivi del. Med odkrivanjem pravic in dolžnosti smo se družili učenci podaljšanega bivanja 2. CD in 4. C.

Manica Cink, učiteljica OPB

KAJ POTREBUJEŠ ZA SREČNO IN IZPOLNJUJOČE OTROŠTVO?

DOBRE STARŠE kitaro **DA SE IMAMO VSI RADI** počitek **DA IMAM STARŠE NA VOLJO** mir **SKIRO IN KOLO** družbo **PRIJATELJE** prijazne starše, ki me spodbujajo **OBJEME MAME IN OSTALIH** prosti čas **DA SE LEPO OBNAŠAM** hrano in vodo **MANJ OČEN IN BOLJ ZABAVEN POUK** šolo **VESELJE srečo** **DRUŽINO** zdravje **MACKO** da se imamo vsi radi

Učenci 6. b

UNICEF-ov svetovni dan otrok je priložnost, da je glas otrok slišan in upoštevan na najrazličnejših področjih; da otroci povedo, v kakšnem svetu si želijo odraščati in opozorijo na to, da vsi otroci še vedno nimajo enakih možnosti; da otroci in odrasli združimo moči za vse otroke sveta.

Otroci imajo pravico izraziti svoje mnenje. Da bodo imeli priložnost za to, je EU vzpostavila platformo za udeležbo otrok. Platforma je varen prostor, v katerem lahko otroci, ki živijo v EU, izrazijo svoje mnenje o evropskih zakonih in politikah. Na platformi lahko navežejo stik z drugimi, komunicirajo in razpravljajo ter se podučijo o svojih pravicah. Sodelujejo lahko tudi na spletnih in nespletnih dogodkih in srečanjih ter izkusijo demokracijo v praksi.

Povzeto po spletnih straneh, MK, prof.

IZVOLJENI PREDSTAVNIKI V ŠOLSLEM LETU 2024/25

PRESEDNICA SKUPNOSTI UČENCEV ŠOLE

Naja Vinčec, 9. c

NAMESTNIK PREDSEDNICE

Val Fantinič, 9. b

PREDSTAVNIKA V KOMISIJI ZA ŠOLSKO PREHRANO

Lea Rupnik, 6. b in Timej Batič, 9. e

PREDSTAVNIKI ŠOLSKEGA PARLAMENTA

Tymur Balakar, 9. d

Emilija Živec, 8. a

Simon Malič, 8. a

Jure Grandič, 9. b

NOVINARKA

Naja Kalin Zirnstein, 9. a

KAJ NAMERAVAMO URESNIČITI V TEM ŠOLSLEM LETU?

- več pouka na prostem
- večja skrb za čistočo na šoli
- popestriti veseli december in pust na predmetni stopnji
- ohraniti čistilno akcijo
- več medvrstniškega druženja
- bolj urejene in čiste učilnice, stranišča
- glasba med glavnim odmorom
- medvrstniška pomoč

Val Fantinič in Naja Vinčec

INTERVJU Z NAJO VINČEC

Naja, letos si postala predsednica SUŠ. Zakaj si se odločila, da boš letos kandidirala za to pomembno vlogo?

Imam veliko idej in zato sem želela sodelovati v SUŠ ter tako pomagati šoli. Izpostavila bi jedilnik, saj se veliko učencev nad njim pritožuje, saj je na njem veliko stvari, ki nam niso všeč. Po eni strani smo zato učenci lačni, saj je za nas to edini obrok do prihoda domov ali celo večerje, po drugi strani pa se veliko hrane tudi zavrže.

Hrana je za nas res pomembna tema, a zagotovo bi si želeli sprememb še pri drugih stvareh.

Nekatere stvari so neuresničljive, kot je npr. manj ur pouka ali učne ure na šolskem igrišču. Če pri uri nismo predelali snovi ali je ne predelamo zunaj, je razumljivo, da moramo to nadoknaditi v razredu. Po drugi strani pa je lahko potek pouka tudi drugačen. Velikokrat si želimo pri urah reševati *kahoot*, saj tudi tako ponavljamo snov, se učimo, a je tako veliko bolj zabavno, saj lahko tudi tekmuje in smo tako bolj motivirani. Sedeti pri miru in pisati za mizo šest ur na dan ni ravno najbolj zabavno in izgubimo pozornost.

Ena izmed tem letošnjega šolskega parlamenta so tudi odnosi med učitelji in učenci.

Strinjam se, da smo učenci nespoštljivi do učiteljev, a bi bili lahko tudi nekateri učitelji bolj spoštljivi do nas. Mislim, da gre za obojestranski odnos. Če spoštuješ, si spoštovan.

Druga tema pa so vrednote, h katerim stremimo. Katere se ti zdijo pomembne, da jih kot šola vzgajamo in da vladajo med vami, učenci?

Predvsem to, da si pomagamo med sabo, da smo prijazni drug do drugega, da se ne tepemo in ne žalimo. Vrednota pa se mi zdi tudi biti odgovoren – v teh letih težko sprejemamo odgovornost za svoje vedenje.

DAN FILMA

V sredo, 9. 10. 2024, smo sedmošolci imeli kulturni dan, in sicer dan filma. Ko so nam učiteljice povedale, da bomo šli v kino pogledat film, smo pričakovali, da bomo gledali kakšno novo uspešnico oz. kakšen zelo popularen film. Tega smo se veselili, a učiteljice so nam razložile, da bomo gledali drugačen film.

Zjutraj smo se najprej zbrali v učilnicah. Prvo šolsko uro smo dobili nekaj osnovnih informacij o filmu, izvedeli smo, da bo dogajanje postavljeno v čas druge svetovne vojne. Veliko več nam učiteljica ni želela razkriti, saj je želela, da ga sami natančno spremljamo. Izvedeli smo, da je naslov filma Pot, kdo so bili njegovi ustvarjalci in tudi to, da je nemški. Ob tem podatku smo bili nekoliko nejevoljni, saj smo navajeni gledati filme v angleščini. Sledila je malica in nato vožnja z avtobusom do Izole, kjer smo si v kulturnem domu ogledali film.

Film nam je predstavil težko življenje med drugo svetovno vojno. Spoznali smo zgodbo očeta in sina, ki sta bežala pred nacisti. Glavni junak je deček Rolf. Njegov oče je bil novinar, ki je pisal proti Hitlerju, zato so ga v Nemčiji preganjali. Skupaj sta pribežala na jug Francije, od koder sta se namerala pritihotapiti v Španijo in nato na Portugalsko. S seboj sta imela tudi kužka Adija. Pot v Španijo ju je vodila po gorskih poteh čez Pireneje. Tu pa se začne zgodba zapletati in je do konca napeta.

Po ganljivem filmu smo se z avtobusom vrnili v Koper. V šoli smo se ponovno zbrali v učilnicah, kjer smo se pogovarjali o filmu. Na listke smo tudi napisali svoje vtise. Odgovorili smo na tri vprašanja: kakšen se ti je zdel film, kateri lik ti je bil najbolj zanimiv in kateri prizor ti je ostal najbolj v spominu.

Dan filma mi je bil zelo všeč, saj je bil film zelo zanimiv, poučen, žalosten, hkrati pa smo lahko videli, kaj vse doživljajo ljudje med vojno.

Imaan Hodžić, 7. b

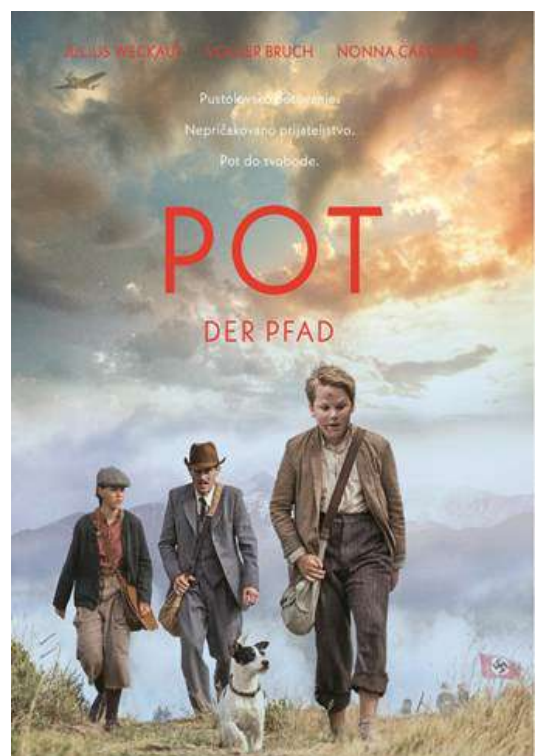
MNENJA UČENCEV

Film se mi je zdel čuden, ker nisem navajena gledati takšnih filmov. Najbolj zanimiv lik mi je bil Rolf, ker je bil zelo pogumen in vztrajen. Najboljši prizor mi je bil, ko je Nuria našla starše in so se objeli in so bili srečni.

Film mi je bil všeč, ker je zanimiv. Najbolj zanimiv je bil Adi, ker je bil zelo živahen, smešen in vedno je prišel ob pravem trenutku. V spomin se mi je vtisnilo, ko so bili v jami in so kuhali polže.

Film se mi je zdel zelo napet in dramatičen, malo pa tudi žalosten. Najbolj mi je bil všeč kuža Adi, ker je povzročil ogromno težav. Najbolj se mi je vtisnilo v spomin, ko je Rolf dal Adija v lonec.

Film se mi je zdel pustolovski, zanimiv in predvsem poučen. Najbolj zanimiv lik mi je bil Rolfov oče. Najbolj se mi je vtisnil v spomin prizor, ko so spali in je padla bomba.

SVETOVNI DAN ŽIVALI

Humanitarna akcija ob svetovnem dnevu živali

Na Osnovni šoli Koper smo v mesecu oktobru obeležili svetovni dan živali, ki ga praznujemo 4. oktobra, z organizacijo humanitarne akcije zbiranja potrebščin za pse in mačke. Namen akcije je bil ozaveščati o pomembnosti zaščite živali, odgovornem ravnanju z njimi ter skrbi za njihovo dobrobit.

Akcija, ki je potekala do 25. oktobra, je naletela na odličen odziv. Učenci, starši in učitelji so velikodušno prispevali in zbrali številne potrebščine, ki bodo izboljšale življenje zapuščenih živali. Poleg zbiranja so učenci v okviru akcije ustvarili tudi čudovite likovne izdelke, na katerih so upodobili svoje štirinožne prijatelje.

Vse zbrane donacije smo predali društvu Mačja preja in neprofitni organizaciji Zavod PIT, ki bosta poskrbela, da pomoč doseže tiste, ki jo najbolj potrebujejo.

Iskrena hvala vsem za sodelovanje in podporo. Skupaj smo dokazali, da ima naša šola veliko srce.

Izvajalke dejavnosti: učiteljice Gaja Šorgo, Kristina Kreslin, Janja Zupan in Tjaša Šušmelj Palčič

4. oktobra praznujemo svetovni dan živali. Na spletni strani World Animal Day piše, da se je svetovni dan živali začel leta 1931 na shodu ekologov v Firencah, z namenom opozoriti na zaskrbljujoči položaj ogroženih živalskih vrst. Sčasoma je svetovni dan živali zaobjel vse živalske vrste, njegovo obeleževanje pa se je razširilo po vsem svetu.

Na Zemlji poznamo okrog 1,7 milijona živalskih vrst, vseh pa naj bi bilo veliko več kot 12 milijonov. Ocenjujemo, da v Sloveniji živi okrog 19.000 različnih živalskih vrst, med njimi so najbolj raziskane kopenske živali, medtem ko pestrost naših jamskih živali sodi v sam svetovni vrh.

Gaja Šorgo, prof.

PRVI ŠOLSKI DAN

1. a

1. b

1. c

1. d

SPREJEM PRVOŠOLCEV

V ponedeljek, 2. 9. 2024, je 87 učencev 1. razreda prestopilo prag Osnovne šole Koper. V šolski telovadnici smo zanje priredili sprejem, na katerem so sodelovali otroci otroškega pevskega zbora Sončki pod vodstvom učiteljice Tine Falkner.

Učenci gledališke skupine pod vodstvom učiteljic Nevije Muženič in Mirjane Hršum so otroke popeljali na lov za izgubljenimi copati. V imenu vseh učencev in delavcev Osnovne šole Koper sta jih pozdravila osmošolka Nina in ravnateljica Ingrid Poropat. Dogodek so s svojo prisotnostjo popestrili še devetošolci, ki so v spremstvu učiteljic pospremili otroke v matične učilnice in tako spletli prve stike z najmlajšimi na šoli.

Koordinatorica sprejema učiteljica Manica Cink

V šoli se imam dobro, ker delam cel dan nalogo in mi ni treba počivati kot v vrtcu. Všeč mi je, ker imamo dobro šolo.

Natanael, 1. c

Všeč mi je v podaljšanem bivanju, ker je kosilo in se igram s prijateljicami.

Mia, 1. c

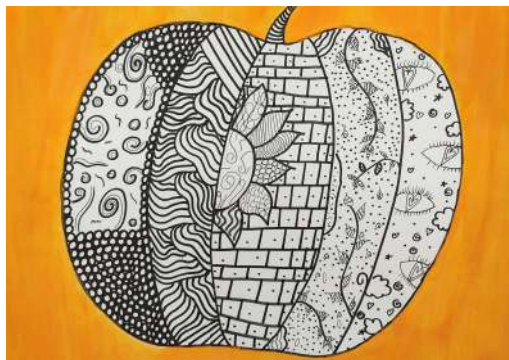
Dobro, ker ne maram počitnic, maram domačo nalogo.

Zala, 1. c

Dobro, ker smo zunaj in se igramo.

Enej, 1. c

LIKOVNO USTVARJANJE

JESENSKI PUST

11. novembra zaznamujemo zelo star praznik, ki ga poznamo po imenu martinovo, zanj pa obstajajo tudi druga imena, kot so martinje, sumarčica, šmarčica ali jesenski pust. Praznujejo ga po vsej Evropi, a le pri nas in na Hrvaškem je ta praznik povezan z vinom, drugod pa so se na ta dan spletli drugačni običaji, s katerimi počastijo enega najbolj priljubljenih svetnikov, ki je pridobil naklonjenost ljudi s svojo skromnostjo in pomočjo revnim –

Svetega Martina.

Ta praznik ima korenine že v predkrščanskem času. Naši poganski predniki so novembra v zahvalo za dobro letino prirejali obilne pojedine in gostije ter se veselili uspešnega konca kmečkih del za tisto leto. V 6. stoletju se je ta praznik začel preoblikovati in prevzemati krščansko obliko, povezali pa so ga z godom svetega Martina, ki je 11. novembra. Obredja in gostije so se ohranile, dobile pa so nov smisel, saj je temu obilju sledil adventni post. Prav zato se martinovo imenuje tudi jesenski pust. Poganske korenine praznika so se ohranile v nekaterih šegah in navadah. Tako so marsikje napovedovali prihodnost iz gosje prsne kosti, verjeli pa so tudi, da morajo predniki dobiti del pojedine in so čez noč pustili ostanke hrane na mizi, da so se rajni lahko naužili dobrot, v Beli krajini so jim nastavljali tudi majolke z vinom. Gospodinje so pastirjem poklanjale hlebčke, ki imajo na različnih koncih Slovenije različna imena: kržeji, prešice, vahčiči in martinčki.

Če martinova gos po ledu plazi, o božiču navadno po blatu gazi.

Jedilnik je bil zmeraj zelo bogat, na mizo se je dalo vse najboljše, kar so premogli. Danes je pečena gos ali raca, napolnjena s kostanji in jabolki ali kruhom ter s prilogo iz rdečega zelja in mlincev, najpogostejši obrok za martinovo. Ampak ne povsod. V Slovenski Istri pripravljajo fuže s kokošjim golažem, tudi ocvrt kruh z refoškom in pogačo semenjačo, na Goriškem pripravljajo petelina ali raco pa maronovo župo, za Brda je značilna hrana na te dni bela polenta, kostanj, fazan, zajec, puran, na Gorenjskem Martinova kaša, v Sveti Barbari haloški ftič. V Beli krajini praznujejo s petelinjim ali kokošjim mesom, v Zavrču pri Ptujju pa z Martinovim nasedom z različnimi vrstami mesa, pogačami in vinom.

LONČEK KUHAJ, LONČEK STOJ

*Intervju z Markom Petrovičem,
vodjo šolske kuhinje na OŠ Koper*

Izpod njegove taktirke vsak dan zapoje orkester loncev, v katerih pridne roke naših šolskih kuharjev pripravljajo obroke za nas, učence.

Ramzi, Mali šef, Mastercher ... Vedno več ljudi želi uživati v kuhanju in v dobri hrani. Kuharske oddaje so zelo gledane in kuharji so danes prave zvezde. Ali je bilo tako tudi v vaših časih?

No, bilo je malenkost drugače, saj ni bilo niti toliko kuharskih oddaj niti znanih kuharjev, so pa seveda bili, a ne v takem številu kot danes.

Kaj je vas spodbudilo za ta poklic in koliko let kariere je že za vami?

To sta bili ljubezen do kuhanja in želja po dobri hrani. S kuhanjem se ukvarjam že 23, 24 let.

S kakšnimi izzivi ste se soočali na začetku kariere?

V kuhinji sem začel delati takoj po končani šoli in prvi izziv je bil spoznati vse aparate – teorija je eno, praksa pa nekaj povsem drugega. Poleg tega se kuhinje med sabo razlikujejo po opremi, nameni, številu zaposlenih in številu pripravljenih obrokov. Vsaka kuhinja je specifična zase. To je bil na začetku kar izziv.

Katero srednjo šolo pa ste obiskovali?

Obiskoval sem srednjo gostinsko šolo in po končanem šolanju sem se zaposli. A sem se po enem letu službe ponovno posvetil šolanju in končal še visoko hotelirsko šolo.

Zagotovo se pri svojem delu soočate s številnimi izzivi. Katere bi izpostavili?

Zadnje čase je eden največjih izzivov pomanjkanjem kadra; pa ne samo pri nas v šoli, tako je v gostinstvu. Je pa zagotovo izziv tudi čas dostave sestavin, ki se je po covidu podaljšal. Tudi zanesljivost dobaviteljev je drugačna, na trgu pa je tudi manjša izbira artiklov. Tako da je delo kar pestro.

Kako se je vaše delo v šolski kuhinji spremenilo od začetka vaše zaposlitve pa do danes?

Tekom let sem si nabral več izkušenj. Na OŠ Koper sem namreč prvič delal kot vodja šolske kuhinje. Pred tem sem bil zaposlen v *a la carte* kuhinji v

hotelih in če primerjam, gre za povsem drugačno dinamiko dela.

Kako pa bi opisali vaše začetke na naši šoli?

Ja, bilo je naporno, saj sem se moral naučiti veliko novega. A glede na izkušnje in znanje menim, da sem se precej hitro navadil in uspel narediti sitem dela, ki ustreza tako meni kot zaposlenim v kuhinji.

Super. Kdo pa pri vas doma nosi kuharski predpasnik?

Pri nas doma nosimo predpasnik prav vsi, od najmlajšega hčere do mene. Kuha tisti, ki ima največ časa, če pa ga je malo, pa sem glavni kuhar jaz.

Katera pa je vaša najljubša jed oz. katero jed si najraje pripravite?

Moja najljubša jed je sarma, druga pa musaka. Če pa nimam veliko časa, pa si najraje pripravim dober sendvič.

Haha, se strinjam. Kako pa preživljate prosti čas?

Prostega časa nimam veliko, a se potrudim, da kljub temu vsaj dvakrat na teden hodim k telovadbi, na sprehod ali pa se peš odpravim v službo.

Letos ste bili mentor tudi našim tekmovalkam na kuharskem tekmovanju Zlata kuhalnica.

Z dekleti res ni bilo težko sodelovati, saj so imele same željo po kuhanju. Nekaj novih stvari so se vsekakor naučile, nekaj dobrih pobud pa so predlagale tudi same, jih moram prav pohvaliti. Na državnem tekmovanju pa so morale kuhati povsem samostojno. Bila je zanimiva izkušnja in prav izkušnje, ki smo jih pridobili, nam bodo vsekakor pomagale naslednje leto.

Gospod Marko, najlepše hvala za vaš čas in odgovore. Želim vam veliko prijetnih in ustvarjalnih dni v kuhinji.

Naja Kalin Zirnstein, 9. a

Če nimam veliko časa, si najraje pripravim dober sendvič.

BOŽIČEK

Dobrega starega moža z belo-sivo brado in okroglim trebuščkom, oblečena v rdečo obleko s črnim pasom in kapo na glavi v teh prazničnih dneh radi vidimo tako mladi kot starejši, predvsem zagreto pa ga pričakujejo najmlajši. Znano je, da smo ga prevzeli iz Amerike, pa vemo, od kod zares prihaja? Angleško ime za Božička 'Santa Claus' izhaja iz nizozemske besede 'Sinter Klaas' ali Sveti Miklavž. Z nizozemskimi priseljenci se je v 18. stoletju praznovanje preneslo v New Amsterdam, kot se je takrat imenoval New York. Obisk Miklavža so praznovali na večer 5. decembra. Ko so kolonijo prevzeli Angleži, je bilo praznovanje že precej zakoreninjeno in tudi angleški otroci so želeli svojega 'Sinter Klaasa', ki bi jim prinašal darila. Ker pa angleški protestanti niso praznovali dnevov svetnikov, je bil obisk Sinter Klaasa prestavljen na božični večer. A da je Božiček tako popularen in slaven po vsem svetu, je po letu 1930 veliko prispevala Coca Cola z reklamo, na kateri je bil upodobljen.

In kje živi Božiček? Na Finskem. Čeprav se v pravljicah pogosto omenja, da živi v skriti vasici Korvantunturi, ki je bojda še nihče nikoli ni videl, danes velja, da ga lahko obiščemo v božičkovi vasici v finskem kraju Rovaniemi. Tam nas njegovi zvesti palčki sprejmejo v čudovitem pravljичnem svetu. Obiščemo lahko Božičkovo hišo, se z dobrim možem tudi pogovorimo in popeljemo z njegovimi devetimi jeleni: Rudolfom, Kometom, Pleskačem, Treskom, Hudkom, Bliskačem, Kupidom in Plamenkom.

TRADICIJA DECEMBRSKEGA OBDAROVANJA OTROK JE PODOBNA POVSOD PO SVETU, RAZLIČNI PA SO POIMENOVANJA DOBRIH MOŽ, KI JIH PRINAŠAJO.

V Angliji ga imenujejo *Father Christmas*, v Ameriki *Santa Claus*, v Srbiji *Bata Božič*, v Franciji *Pere Noel*, v špansko govorečih deželah *Papa Noel*, v Italiji *Babbo Natale*, v Armeniji *Kaghand Papik* in v Romuniji *Mos Cracium*.

A ni povsod on ta, ki otrokom prinese darila ...

Na Japonskem darila nosi debel budistični menih **Hoteiošo**, ki ga prevažajo jeleni z rdečimi nosovi. Nima brade, je bolj čokat, njegova ušesa pa so podobna slonjim.

Nizozemski Sinterklaas je oblečen v bolj elegantna oblačila, v katerih je bolj podoben papežu. Druži se s Črnim Petrom (Zwarte Piet), naokrog pa se prevažata s parnikom, s katerim sredi novembra s španske obale, kjer je doma, odpluje proti mrzli Nizozemski. Za obdarovanje pridnih otrok in njihovih staršev ima kar tri tedne časa. Po mestih in vaseh potuje na belem konju, darila pa meče skozi dimnike. Na poti ga spremlja tudi šest črnih škratov, ki poredne otroke stlačijo v vreče in jih odpeljejo s seboj v Španijo.

Čeprav poznajo Božička, italijanski otroci darila največkrat dobijo 6. januarja, prinese pa jih Befana – zelo prijazna čarovnica, ki nastavljene nogavice pridnih otrok napolni z bonboni, figami in drugimi dobrotami, porednim pa nastavi premog ali sladkarije, ki jih ne marajo.

Švedski otroci pričakujejo Jultomta, ki je bil prvotno božičkov kozel, ki je zanj razvažal darila in švedska mesta ter vasi odeval v praznično podobo. Iz živali se je spremenil v majhnega, starega bradatega možičlja z nekoliko preveliko rdečo kapo, v kateri precej spominja na vrtnega palčka.

Ustvarjajmo!

BOŽIČNI ŠKRATKI IZ VOLNE

Potrebujemo:

volno rdeče in bele barve, prazno rolco toaletnega papirja, lesene kroglice, vroče lepilo, puh polnilo

Rolico razrežemo na 1,5 centimeter debele kolute, volno pa na 20 cm dolge trakove – te prepolovimo in skozi kolut naredimo zanko.

Postopek ponavljamo, dokler ni povsem prekrit z volno. Trakce skozi odprtino prenesemo na drugo stran, zvežemo in odvečno postrizemo, da dobimo obliko kape, ki jo napolnimo s puh polnilom. Iz bele volne naredimo cofek, ki ga nalepimo na kapo, tik pod njo pa še nosek iz lesene kroglice.

ZIMSKI KAMENČKI

Potrebujemo:

manjše ploščate kamenčke, belo, modro, rdečo in črno akrilno barvo, vroče lepilo, filc kvadratne oblike, oranžen papir, mah in kapice želvov (za snežake)

Na plaži nabereemo več manjših kamenčkov. Iz njih lahko naredimo simpatične snežake, Božičke ali zimski križec krožec ... Uporabite domišljijo. Kamenčke lahko poljubno dodatno okrasite.

SNEŽAKI IZ CVETLIČNIH LONČKOV

Potrebujemo:

miniaturene glinene cvetlične lončke dveh različnih velikosti, cofek iz filca, das maso, belo, črno in rdečo akrilno barvo

Manjši lonček pobarvamo rdeče in ga, ko se posuši, okrasimo z majhnimi belimi pikicami, na dno pa prilepimo bel cofek. Večji lonček pobarvamo belo in nanj narišemo snežakov obraz. Iz das mase naredimo korenček in ga oranžno pobarvamo. Lončka zlepi-mo skupaj (kot kaže slika) s silikonskim toplim lepilom.

VIKEND TABOR:

Tudi letos je na OŠ Koper 8. in 9. 11. 2024 potekal vikend tabor za otroke od 3. do 9. razreda, ki so na novo vključeni v šolo in se še učijo slovenskega jezika. Letošnja tema tabora je bila *Jaz in moje novo mesto*. Vikend tabor je priložnost za druženje, povezovanje in spoznavanje novega okolja, učenje socialnih in komunikacijskih spretnosti, razvijanje samostojnosti in avtonomnosti, razvijanje medkulturnih kompetenc ter usvajanje slovenskega jezika.

V prostorih Osnovne šole Koper so učenci tudi prespali in si sami pripravili obroke. Pod skrbnim vodstvom mentoric so z navdušenjem sodelovali v številnih ustvarjalnih in poučnih delavnicah, ki so jim omogočile, da so na zanimiv in dinamičen način raziskovali nova znanja, preizkušali svoje spretnosti, razvijali talente ter na zabaven in hkrati poučen način poglobljali svoje znanje slovenščine. Poleg učenja so bile aktivnosti tudi priložnost za medsebojno povezovanje, izmenjavo idej in krepitev sodelovanja. Raznolike teme delavnic so vključevale vse od umetniškega izražanja in praktičnih veščin do raziskovanja znanosti, kulture in športa, kar je vsakemu učencu omogočilo, da je našel nekaj zase.

JAZ IN MOJE NOVO MESTO

Prvi dan vikend tabora se je začel s spoznavnimi igrami (Bingo), ki so poskrbele za sproščeno vzdušje ter omogočile otrokom, da so se med seboj bolje spoznali in povezali. Sledil je voden ogled Luke Koper z avtobusom. Za otroke je bilo to nepozabno doživetje, saj so spoznali njeno veličino, raznolikost poklicev, fascinantno opremo ter pomembne funkcije, ki jih pristanišče opravlja. Po malici in kratkem odmoru so se otroci odpravili na kolesarsko avanturo od Kopra do Izole. Med potjo so uživali v čudovitih obalnih razgledih in odkrivali slikovite poti, ki povezujejo obe mesti. Po kosilu so se pripravili na drugi del tabora. Najprej so uredili svoje sobe (učilnice), pripravili postelje in se udobno namestili. Nato so se prepustili igranju družabnih iger, poslušanju glasbe ter ustvarjalnim delavnicam, kjer so izdelovali žonglerske žogice in kvačkali zapestnice. Pri večerji so predstavili svoje države, njihove posebnosti, zastave, glavna mesta in kraje, iz katerih prihajajo. Otroci so na večerjo prinesli svoje tradicionalne jedi, kjer so vsi skupaj okušali različne okuse in spoznavali kulture svojih vrstnikov. Za piko na i so uživali v filmskem večeru. Dan se je zaključil z večernim branjem in umirjenim druženjem, ki je otroke pripravilo na zaslužen počitek in pričakovanje novega dne.

Drugi dan tabora se je začel z jutranjo telovadbo. Po zajtrku je otroke obiskal Center eksperimentov Koper. Na delavnici so se preko različnih raziskovalnih dejavnosti učili o naravnih pojavih ter njihovem nastanku, ob tem pa so aktivno sodelovali v eksperimentih, ki so jih spodbudili k raziskovanju narave in znanosti. Druga skupina je takrat z mentorico raziskovala koprsko staro mestno jedro. S pomočjo kviza so spoznavali kulturne in zgodovinske znamenitosti mesta ter se sprehodili po starem mestnem jedru, raziskovali arhitekturo, spomenike ter pomembne točke. Po raziskovanju mesta so se podali v kuharsko delavnico, kjer so sodelovali pri pripravi kosila; pripravili so solato, glavno jed in palačinke za malico. Po kosilu so se podali na raziskovanje narave. Ena skupina je spoznavala mediteranski vrt in zelišča, kjer so se učili o različnih mediteranskih rastlinah in pripravili svojo zeliščno sol, ki so jo odnesli tudi domov. Druga skupina je obirala oljke na naše šolskem mediteranskem vrtu ter spoznavala različne vrste oljk, kako se oljke pobirajo, obdelujejo in pripravljajo za različne namene ter kako se razlikujejo glede na velikost, barvo in okus. Dan se je zaključil s skupinsko fotografijo, podpisovanjem majic ter zapisovanjem misli in občutkov o svojem doživetju na vikend taboru. Otroci so odšli domov polni novih znanj, spominov in prijateljstev.

IDEJE ZA BRANJE

Feri Lainšček: DRUŽINA

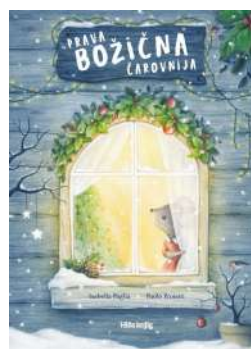
Slikanica spregovori o tem, kako je naključno srečanje pripeljalo do prijateljstva med potepuškim mačkom in dečkom. Pa ne samo do prijateljstva, pač pa je maček postal del dečkove družine.

Dobil je zanesljiv dom, o čemer še pred kratkim ni mogel niti sanjati, saj ni vedel, kaj družina sploh pomeni – to so mu pokazale miške, ki jih je hotel snesti, a si je ob njihovem pogumu in srčni skrbi za najbližje premislil.

Špela Frlic: DEKLE, OBLJUBLJENO SONCU

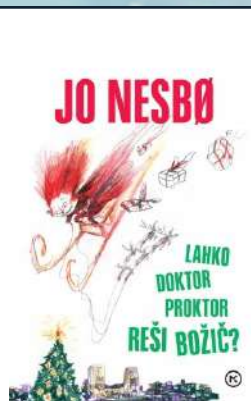
Lahko v pravljicnem svetu, ki ga naseljujejo dekleta volčice, rojenice, ki se skrivajo v volčjih čevljih, mame, ki se lahko spremenijo v kravo, zmaj, ki stresa kletve, povodni mož, ki s svojimi solzami povzroča poplave, samorog, ki ponudi junaku svoje mleko, in številna druga prijazna in manj prijazna bitja, junakinje prispejo do srečnega konca, ki ga pripisujemo pravljicam Zbirka Dekle, obljubljeni Soncu prinaša nove priredbe že poznanih pravljic in še neprevedene zgodbe 29 bosanskih, hrvaških, makedonskih, slovenskih in srbskih pripovedi.

Isabella Paglia: PRAVA BOŽIČNA ČA- ROVNJA

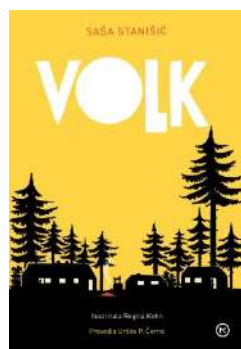
Božični večer je in zunaj sneži. Ulice mestnega jedra s svojimi okrašenimi trgovinami so polne ljudi, ki hitijo nakupovat še zadnja darila. Neža se po popoldanskih nakupih z mamo vrača domov.

Med potjo je prijazna do vseh: na avtobusu odstopi sedež stari gospe, na vogalu ulice podari svoj šal brezdomcu, njegovemu kosmatemu prijatelju pa nameni preostanek sendviča. Vsi se ji zahvalijo z besedami: »Hvala, dekletce dobrega srca!« Resnično čarobna božična zgodba za otroke zlatega srca.

Joe Nesbø: LAHKO DOKTOR PROKTOR REŠI BOŽIČ

Ko norveški kralj zapravi pravice za božič, je videti, da prazniki ne bodo preveč veseli. Novi lastnik znamke zahteva, da morajo tisti, ki želijo praznovati božič, v njegovi trgovini kupiti darila v vrednosti 10.000 kron. Kdor tega ne naredi ali pa nima denarja, za tistega ne bo ne božičnega drevesca ne daril ne božične gostije. Še sreča, da so tu doktor Proktor, Bulle in Lisa, ki bodo poskusili rešiti praznike.

Saša Stanišić: VOLK

Mama pošlje Kemija na počitniški tabor, kljub temu da si Kemi sam takšnega preživljanja prostih dni sploh ne želi in da do narave niti ne čuti posebnega veselja in naklonjenosti. Tam se znajde v skupini zelo različnih vrstnikov in vzgojiteljev. Sobo si deli z Jörgom, posebnežem, ki dobro riše, veliko ve in je navdušen pohodnik. Ampak ni najbolj priljubljen, še več, doživlja nadlegovanje, ki ga vzgojitelji ne zaznajo ali pa nočejo zaznati. Kemi dogajanje le opazuje, nato pa sklene ukrepati in se postavi za svojega novega prijatelja. Zgodba tako govori o ustrahovanju med vrstniki ter pripoveduje o tem, kako tanka je meja med drugačnostjo in izključenostjo.

LUTKOVNA PREDSTAVA

OTO IN MORSKI PRIJATELJI

Učiteljci Kaja Miljković in Jasna Lovrečič sta se odzvali vabilu na pripravo dogodka, ki bi otroke na primeren način vzpodbudil k varovanju našega pomembnega življenjskega okolja – morja v okviru projekta Modre šole.

Rodila se je ideja o otroški lutkovni predstavi, v katero je bil vključen kamišibaj. Kami... kaj? Kamišibaj je oblika japonskega gledališča, kjer se pripoveduje zgodbe ob slikah. Učiteljica Kaja Miljković je spretno priskrbela didaktični pripomoček, poskrbelo pa za odlično besedilo, učiteljica Vesna Vute pa za slike v kamišibaju. Sceno so dodatno popestrile stvaritve učencev, ki so nastale pod mentorstvom Gaje Šorgo, lutke in ostale rekvizite na odru je pričarala Jasna Lovrečič.

Osnovala se je lutkovna predstava z naslovom Oto in morski prijatelji.

To čarobno predstavo so imeli v tednu otroka priložnost obiskati učenci 1. razreda.

Predstava je privabila veliko pozornosti, saj so se otroci z veseljem pripravljali na dogodivščino ob morju. Med predstavo so se srečali z različnimi morskimi bitji, kot so ribice, zvezde, ježki, želve in hobotnice. Vsak lik je imel edinstveno osebnost in zgodbo, ki je otroke naučila pomembnih lekcij o prijateljstvu, pogumu ter predvsem o varovanju morja in njegovega ekosistema. Otroci so bili vključeni v zgodbo, saj so lahko skupaj z Otom in njegovimi morskimi prijatelji sodelovali v igri. Tako so bili del te enkratne morske dogodivščine.

Oto in morski prijatelji je bila izjemna predstava, ki je otrokom prinesla veselje in poučno sporočilo o varovanju morja ter kako pomembno je prijateljstvo. Preko predstave so se gledalci učili o vrednotah, ki jih bodo lahko prenesli tudi v svoje vsakdanje življenje.

Kot vsaka gledališka predstava je tudi ta vsebovala gledalcem skrite zanimivosti. Te dodatno bogatijo le igralce, ker so nastajale v času vaj za predstavo. Te vrednote vedno odigrajo svojo vlogo, pustijo pečat in stkejo nova prijateljstva.

Kaja Miljković in Metka Benedik, mentorici

Literarne navihanke

KEKEC IN ČASOVNI STROJ

Kekec se zbudi in zasliši mamo, ki mu reče: »Kekec, pripravi se na delo, ker gospod Ivan kliče, da prideš past ovce.« Kekec se odloči, da gre v planine h gospodu Ivanu. Pripravljen je na pot in se odloči, da gre po bližnjici skozi gozd. Tam vidi predor in zanima ga, kam vodi, zato vstopi vanj. V predoru vidi časovni stroj, vključi ga in prevrti čas naprej. Kar naenkrat pristane med ovcami. Nekaj časa jih pase, nato pa pomisli, ali gre lahko nazaj. Ovce pusti tam in hitro steče k stroju. Vključi ga in pristane v koči, pripravljen za odhod h gospodu Ivanu. Iz kočice se odpravi po bližnjici. Ko pride mimo, gre v predor, prižge časovni stroj in pristane pri mlinu ob reki z vedrom v roki. Vzame moko in odhiti domov k mami. Mama ga vpraša, ali je danes že pasel ovce. Kekec ji odgovori, da jih je pasel zjutraj in ji pove zgodbo o časovnem stroju. Zjutraj, ko je odšel h gospodu Ivanu past ovce, je odšel po bližnjici in videl predor. Odšel je vanj in videl časovni stroj, ga prižgal in se znašel med ovcami. Potem ga je spet prižgal in pristal pri mlinu, vzel moko in prišel nazaj k mami. Ko ji pove zgodbo, jo objame in ji pove, da jo ima rad.

Alja Martinuč, 4. d

Dragi ježek!

Pišem ti, ker sem razmišljala o tem, zakaj sem jaz boljša od tebe. Ti imaš bodice, ki te ščitijo, jaz pa se znam braniti s prijaznostjo in prijetnimi besedami. Tvoje bodice lahko ljudi prestrašijo, jaz pa si želim, da se ljudje okoli mene počutijo varni in sprejeti.

Lepo se imej!
Merjem

Merjem Sinanović, 5. b

V BABILONSKI VASI

Hi Amila,

How are you? I hope you're doing well. I want to ask you a favour. Farah, my best friend from the UK, is here this weekend. Farah's parents are in London for two days. I have a problem because I'm busy on Friday evening – I have karate training from 6 pm to 8 pm. Are you free?

Could you be so kind to meet her at the station? Her bus arrives at 7:45 pm. Farah is 10 years old. She isn't very tall, she has got short, straight brown hair, and wears glasses.

I hope this is okay for you. Thank you so much for your help. See you on Friday!

Best regards,

Hanna

Hanna Bajrić, 6. d

Hi Dad,

How are you?

I really need your help. My friend from New York is coming next week. His name is Jack, and he will arrive at the airport on Thursday at 4:25 pm. Unfortunately, I can't meet him because I have a football match.

Jack is 15 years old. He's tall, he has got curly brown hair and blue eyes.

Could you meet him at the airport, please? I hope that's okay for you. Thank you, Dad.

See you on Thursday.

Davor

Davor Sofronijoski, 6. d

Hi Teo,

How are you?

I'm writing to you from Canada – I'm here on vacation. I'll be going back home on Wednesday and will arrive at New York airport at 10 am. Since you live nearby, could you please pick me up from the airport? Let me know if you can make it; otherwise, I'll ask someone else for help.

I hope to see you in two days.

Best regards,

Teresa

Teresa Rameša, 6. d

¡Hola! Me llamo Emilija y mi apellido es Živec. Soy de Eslovenia y vivo ne Koper. Tengo trece años. Tengo el pelo largo, castaño y liso. En mi cara tengo un lunar rojo. Llevo gafas. Mis ojos son grises y pequeños.

A mí me encanta viajar y leer. Me encanta comer helado. Mi animal fovorito es el gato, pero no tengo ninguna mascota.

Vivo en una familia muy grande: tengo dos hermanas menores que se llaman Karolina y Maja y dos hermanos menores que se llaman Peter y Martin. Mi madre se llama Petra y mi padre es Marko.

Vivimos en una casa muy grande, que tiene tres baños, una cocina, un salón, un comedor y siete habitaciones. También tiene un garaje.

Emilija Živec, 8. a

KRALJICA GLASBIL

Šestošolci smo obiskali kraljico glasbil – orgle v koprski stolnici.

Ime kraljica glasbil si je izmislil W. A. Mozart. Orgle je verjetno izumil Ktesibos iz Aleksandrije. Nanje je igrala njegova žena Thaïs, ki je bila prva organistka. Zrak je poganjala voda. Danes lahko vidimo vodne orgle v Zadru.

Zgodovinarji poročajo, da so, ko so začeli postavljati orgle v cerkve, ženske omedlevala od vznesenosti nad njihovim mogočnim zvokom. Prvi orglar na zahodu je bil Jurij iz Benetk.

Za igranje orgel organisti uporabljajo posebne čevlje, ki imajo spodaj mehek podplat iz tankega usnja ali semiša. Na igralniku je več manualov, registri in pedal. Na manual igramo z rokami, na pedal pa s stopali, predvsem s prsti in peto. Orgelske cevi se imenujejo piščali. Poznamo dva tipa piščali: labialne (ustnične) in lingualne (jezičniške). Včasih so dodajali še posebne piščali, npr. zvončke.

V starih časih so se vladarji prikupili drugim vladarjem tudi tako, da so jim podarili orgle. Imeti orgle je bilo za mnoge vladarje velika čast in ponos. V antičnem Rimu so orgle uporabljali kot spremljavo v cirkusih, pri gladiatorskih bojih. Danes, zlasti v Ameriki, z orglami spremljajo tekme košarke in bejzbola.

Posamezni registri posnemajo različne instrumente. Označeni so z imeni (npr. principal, oktavbas, flauto). Njihova imena se razlikujejo od tega, kateri tip orgel (npr. nemške, francoske ...) so. Registri imajo tudi številke, ki se imenujejo čevlji. Te povedo, če register zaigra na osnovnem tonu (8 čevljev) ali višje ali nižje od njega.

Organist mora znati registrirati. To pomeni, da mora izbrati prave registre glede na obdobje, ko je skladba nastala in značaj skladbe. Poznati mora, kakšne orgle in registri so obstajali v tistem času. Organisti morajo znati tudi improvizirati. To pomeni, da vzamejo en košček skladbe in jo igrajo malo spremenjeno iz glave in ne po notah.

Orgle v koprski stolnici so največje cerkvene orgle na tem področju in v Sloveniji. Imajo 68 registrov in 5420 piščali. V Koper so prišle kot darilo iz Švice. Zasnoval jih je francoski organist Jean Guillou. V koncertni dvorani, kjer so prej stale, so se odločili postaviti nove. V Kopru so zato morali zgraditi nov cerkveni kor. Težke so 16 ton in visoke 9,8 metrov.

Posamezni narodi so oblikovali svoj tip orgel. Najznamenitejše francoske orgle je izdeloval Aristide Cavallé-Coll, ki so ga tako cenili, da je določal, kdo bo dobil službo organista in igral na njegovih orglah. V Sloveniji so na našem predelu Istre gradili predvsem beneški tip orgel. V preostalem delu Slovenije pa je bil velik vpliv nemških, avstrijskih in čeških orglarjev. Tudi Slovenci smo imeli veliko cenjenih orgelskih mojstrov, npr. Franca Goršiča, Ivana Milavca in Franca Jenka.

V glasbeni šoli se lahko učiš igranja na orgle. Najprej se moraš naučiti igrati klavir.

Ena največjih težav mojstrov, ki so gradili orgle, je bila, kako zagotoviti enakomeren in dovolj močen dotok zraka. Najprej je zrak potiskala voda, nato kovaški meh. V starih časih so imeli enega ali več mehačev, ki so morali stiskati kovaški meh, da je organist lahko igral. Danes zrak dovajajo električni motorji in ventilatorji. Orgle imajo tudi posebne rezervoarje za zrak.

V preteklosti so stare orgle, ko je postalo na orglah nekaj bolj moderno, preprosto predelali. Danes so orgle zelo zaščitene z zakoni. Ko popravljajo stare instrumente, skušajo čimbolj ohraniti orgle v taki obliki, kot so bile, ko so jih zgradili.

Polona Mihalič Birsa, prof.

V predverju Osnovne šole Koper so otroci od 1. do 4. razreda v sklopu interesne dejavnosti Šolski vrt pripravili razstavo, ki je navdušila učence, starše in obiskovalce. Tema razstave je bila buča, kjer so otroci skozi različne ustvarjalne in kreativne dejavnosti raziskovali buče: od risb, kjer so ustvarjali barvite in domiselne podobe buč ter do različnih izdelkov. Najmlajši so se preizkusili v risanju buč s tapkanjem, barvanjem in ustvarjanjem s kolaž papirjem, medtem ko so starejši učenci ustvarjali mini bučasta umetniška dela in okraske.

Ali ste morda vedeli, da je za 1 liter bučnega olja potrebnih 35 buč? Ali ste morda vedeli, da danes poznamo več kot 850 vrst buč? Ali veste, da so skoraj vse buče užitne? Vse te številne zanimivosti so otroci lahko prebrali na razstavi in si ogledali bogato paleto barv, velikosti in različne oblike buč. Poleg tega so bile na voljo tudi različne informacije o hranilnih vrednostih buče ter recepti za pripravo jedi iz buč. Recepte so si učenci lahko vzeli tudi domov.

Šolski vrtičkarji so umetniške izdelke razstavili tudi v šolski knjižnici, kjer sta knjižničarki pripravili razstavo o prazničnih običajih v mesecu oktobru in novembru. Na razstavi so otroci videli pravljičice o bučah, kuharske knjige, knjige o običajih ter ustvarjalne knjige.

Po bučah pa je zadišalo tudi v šolski jedilnici. V sklopu predmeta Sodobna priprava hrane so učenci spekli slastne bučne piškote, ki so jih delili pri kosilu. Umetniški izdelki šolskih vrtičkarjev so krasili tudi šolsko jedilnico.

Teja Viler, mentorica

DIŠI PO BUČAH

KREMNA JUHA IZ BUČE

SESTAVINE

2 žlici olivnega olja, 1 kg hokaido buče, srednje velika čebula, lovorjev list, 850 ml zelenjavne jušne osnove ali vode, sol, mleti poper, muškadni orešček, 2 žlici kisle smetane ali 50 ml sladke smetane, po želji bučno olje in pražena bučna semena

PRIPRAVA

Bučo operemo, razrežemo, odstranimo ji semena in jo narežemo na kocke. Na olivnem olju prepražimo sesekljamu čebulo in dodamo bučo; med mešanjem hitro prepražimo. Dodamo lovorjev list in zalijemo z vodo ali jušno osnovo, da je zelenjava v celoti pokrita s tekočino. Začinimo s poprom in soljo, za okus in aromo lahko dodamo tudi malo naribanega muškatnega oreščka. Kuhamo 20–30 minut, da se bučno meso povsem zmehča. Odstranimo lovorjev list, dodamo smetano in zmiksamo s paličnim mešalnikom. Juho lahko okrasimo s smetano, bučnim oljem ali bučnimi semeni.

BUČNI PIŠKOTI S KOŠČKI ČOKOLADE

SESTAVINE

100 g ovsenih kosmičev, 50 g kokosove moke, 300 g bučnega pireja, 1 jajce, 2 žliki pecilnega praška, 1 žlička vanilijeve arome, 1/3 žličke cimeta, naribana limonina lupina, 100 g temne čokolade

PRIPRAVA

Najprej pripravimo bučni pire. Hokaido ali katero drugo bučo narežemo na manjše kose in odstranimo semena. Kuhamo 40 minut oziroma dokler se ne zmechča. Malo ohladimo in pretlačimo v mešalniku. Ovsene kosmiče zmeljemo v fino moko in jih v mešalniku zmešamo s preostalimi sestavinami (razen s čokolado). Čokolado sesekljamo na koščke in jih z žlico vmešamo v testo. Velik pekač obložimo s peki papirjem. Zajamemo žlico testa (količina je odvisna od tega, kako velike piškote želimo) in prenesemo na peki papir. Kupčke z rokami oblikujemo v piškote. Pečemo v pečici na 160 stopinjah približno 20 minut.

Izrezovanje buč za noč čarovnic je že dolgo ena izmed najbolj priljubljenih jesenskih tradicij. Ta običaj prinaša ne le priložnost za ustvarjalnost, temveč tudi nekaj strašljivega vzdušja, ki je značilno za praznovanje noči čarovnic. Naši domovi se v oktobru napolnijo z osvetljenimi izrezljanimi bučami, ki simbolizirajo povezavo med stariimi verovanji in sodobnim veseljem ob tem prazniku.

ALI VEŠ, DA ...

- ◆ poznamo danes več kot 850 vrst buč, ki so večinoma užitne, vzgajati pa jih je mogoče povsod razen na Antarktiki?
- ◆ so buče najbolj razširjene na Štajerskem in v Prekmurju, domača imena zanje pa so tikva, plotnica, cuka in koča?
- ◆ arheološke najdbe v Mehiki potrjujejo, da so buče poznali že stari Indijanci pred 8000 leti?
- ◆ je prišla buča v Evropo šele v 16. stoletju, prinesli pa so jo Španci?
- ◆ za liter bučnega olja potrebujemo kar 35 buč?
- ◆ je leta 2024 v Mozirskem gaju na državnem tekmovanju za najtežjo bučo zmagala buča, ki je tehtala 615 kg, najdaljša buča pa je merila 305 cm?
- ◆ imajo buče skoraj 95 % vode?
- ◆ da je vonj in okus buče mil, nekoliko sladkast, njeno seme pa vsebuje veliko olja?

DVIGNI RIT, BODI FIT

Znanje za zdravje že trinajsto leto ozavešča - letos z Osnovno šolo Koper pod geslom Dvigni rit, bodi fit!

Danes je v Kopru potekal že trinajsti dogodek v sklopu pobude *Znanje za zdravje* z namenom dvigovanja zavesti o pomenu zdravega življenjskega sloga in preventivnih ukrepov za izboljšanje zdravja. Letos smo se s sloganom *Dvigni rit, bodi fit!* posebej posvetili devetošolcem, ki se soočajo s sodobnimi zdravstvenimi tveganji, povezanimi z nezdravim načinom življenja. V ospredju so bili tako mladi in njihov odnos do gibanja in drugih razvad, natančneje devetošolci Osnovne šole Koper, ki je zaradi pretežno sedečega načina življenja in vse večje uporabe zaslonkih naprav izpostavljena tveganjem za kronične nenalezljive bolezni. Da bi najstnikom približali zdrav način življenja, so organizatorji pripravili prav posebno predstavitev z igralcem Gledališča Koper, Lukom Cimpričem. Cimprič je skozi igro nastopil kot sovrstnik učencev 9. b razreda Osnovne šole Koper in jih popeljal v interaktivno zgodbo, ki je na sproščen in zabaven način obravnavala ključne zdravstvene teme. Zgodba, ki je prenesla sporočilo dogodka, je temeljila na edinstvenem srečanju Cimpriča s »komisarjema zavožene preteklosti,« dr. Radom Pišotom in dr. Mladenom Gasparinijem, ki sta se za priložnost prelevila v svoja alter ega, Radoxa Pissota in Mladoxa Gassparinija, znanstvenika iz prihodnosti. V tej igrani vlogi sta na humoren način med devetošolce prenesla pomembne ugotovitve znanosti in medicine, ki jih mladi sicer težje razumejo. S tem pristopom so učenci na zanimiv in dostopen na-

čin spoznali, zakaj je gibanje ključno za njihovo zdravje ter kako vsakodnevne navade vplivajo na dolgoročno kakovost življenja. Igrano srečanje je tako povežalo znanstvena dejstva s preprostimi praktičnimi primeri, ki so mlade spodbudili k razmisleku o lastnem zdravju.

Vsi udeleženci so prejeli zapestnice z napisom *Dvigni rit, bodi fit*, ki jih bodo vsak dan opominjale in spodbujale k aktivnemu življenjskemu slogu ter majhnim korakom, ki vodijo k boljšemu zdravju in dobremu počutju.

Prerejeno besedilo po članku Nike Štravs, univ. dipl. geog.

MLADI DIGITALNI INŠPEKTORJI

Zavod Nomed že več kot desetletje neformalno izobražuje mlade o okoljevarstvenih problematikah. Tokrat je na Osnovni šoli Koper izvajal projekt z naslovom Mladi digitalni inšpektorji – odkrivanje okoljskih vplivov informacijske tehnologije, v sklopu katerega so učenci z mentorico Katarino Parovel raziskovali področje digitalnega onesnaževanja ter iskali rešitve zanj.

Veliko ljudi se ne zaveda, da ima digitalna tehnologija negativne vplive na okolje. Slednja porabi veliko energije, proizvodnja le-te pa terja visok ekološki davek. Vsako poslano elektronsko sporočilo ali posneta fotografija z mobilnim telefonom posredno prispevata k segrevanju ozračja. Internet in podporni sistemi na leto ustvarijo 900 milijonov ton CO₂, kar predstavlja skoraj 4 % svetovnih emisij toplogrednih plinov. To je ogromna količina, ki vpliva na globalno segrevanje. Aktivni uporabniki elektronske pošte lahko v enem dnevu ustvarijo kar 0,5 kg CO₂. Glede na študijo iz leta 2021 povprečna oseba naredi več kot 900 fotografij na leto, neželene slike, ki ostanejo v shrambi, pa lahko letno nakopičijo velike količine emisij CO₂.

Na Osnovni šoli Koper smo nekatere zaposlene in učence vprašali, ali vedo, kaj je digitalno onesnaževanje. Študentka na praksi je povedala: "Sklepam, glede na to, da je digitalno, da je povezano s spletom oziroma internetom – onesnaževanje kot neko odlaganje podatkov oziroma nekaj v tej smeri." Tisti, ki so problematiko poznali, so nam podali svoje mnenje in idejo, kako bi digitalno onesnaževanje zmanjšali. Jure Škapin, učitelj računalništva, je povedal: "Digitalno onesnaževanje je proizvodnja velike količine podatkov, med le-timi je velika količina takih, ki jih ne potrebujemo ali se podvajajo." Obenem je svetoval, da hranimo le podatke, ki jih nujno potrebujemo. Podravnateljica Tamara Bibalo Cerkvenci meni, da se digitalnega onesnaževanja ne da več zmanjšati, ampak le omejiti, da ne bo v prihodnosti še več škode. Izpostavila je še pomen izobraževanja mladih na tem področju.

Učenke naše šole so v sklopu projekta Mladi digitalni inšpektorji spisale članek, ki je bil objavljen tudi v Primorskih novicah. Projekt in novo pridobljeno znanje so predstavile tudi v jutranji oddaji Radia Koper.

Katarina Parovel, mentorica

Posameznik lahko prispeva k zmanjšanju digitalnega onesnaževanja tako, da vsakodnevno izbriše nepotrebne fotografije, dokumente in video-posnetke ali pa jih shrani na disk oziroma USB ključek. Vsakdo lahko zmanjša nepotrebno uporabo digitalnih naprav tako, da nastavi in izbere naprave z možnostjo varčevanja energije, se občasno odloči za digitalno detoksikacijo ali pa preprosto zmanjša uporabo digitalnih medijev ter razmisli, preden naredi nepotrebno fotografijo ali pošlje elektronsko sporočilo. Pogosto nevede odključamo pošiljanje reklamne elektronske pošte, ki je kasneje niti ne pogledamo in predstavlja le nepotreben odpadki. Reklamna elektronska pošta mora po zakonu imeti možnost odjave, ki jo je v tem primeru smiselno narediti.

Ugotovili smo, da se o digitalnem onesnaževanju premalo govori, zato je toliko bolj pomembno, da o tematikki izobražujemo že otroke in mlade. Tudi me smo pridobljena znanja delile med vrstnike in odrasle. Upamo, da bo naš planet na račun zavedanja o potrebi zmanjševanja tovrstnih odpadkov v prihodnosti lažje zadihal.

Zoe Matavulj, Elena Francesca Mincu, Amelie Peroša, Eva Petelin
in Emilija Živec

V GOZDU

V petek, 15. 11. 2024, so učenci drugega razreda spoznavali in raziskovali gozd. Ob vrnitvi v šolo so navdušeno opisovali to doživetje.

Lepo mi je bilo, ker smo raziskovali z lupo in se peljali z avtobusom.

Tajra

Zanimivo mi je bilo iskati različne liste.

Pika

Zanimivo je bilo, ker sem z lupo iskala majhne živalice in gobe.

Zarja

Lepo je bilo, ker sem se lahko igral in delal.

Njogoš

Zanimivo je bilo, ker sem v gozdu našel gobe.

Tilen

Iskali smo različne liste.

Andrej

Bilo mi je zelo lepo, ker smo iskali rastline in živali.

Soffia

Všeč mi je bilo, ker sem iskal živalice.

Zhan

Zanimivo je bilo, ker smo gledali z lupo in iskali živali na drevesu.

Nika

Lepo mi je bilo se peljati z avtobusom.

Rok

Našel sem brlog od lisice.

Timotej

Bilo je odlično in zanimivo. Nosil sem veje.

Lovro

Videli smo mušnico.

Maša

Bilo mi je lepo, ker sem dobil kristal.

Teo

Zanimivo mi je bilo, ko sem s sošolko našla rdečo gobo.

Kalea

Zanimivo je bilo, ko smo iskali rastline in živali in objeli drevo.

Stella

Všeč mi je bilo, ker sem lahko opazoval z lupo in sem dvigal veje.

Din

Zanimivo je bilo, ko sem dala papir na deblo in sem dobila odtis.

Anaya

Bilo je zelo zanimivo, ker sem se vozil z avtobusom.

Leo

GOZDNE olimpijske igre

Inštitut za gozdno pedagogiko
INSTITUTE FOR FOREST PEDAGOGICS

Medu gozdnih vrstov in šol Slovenije
The Slovenian Network of Forest
Kodiergarten und Schule

PLJUČA NAŠEGA PLANETA

Slovenija je dežela gozdov – kar 58,4 % naše države prekriva gozd, kar nas uvršča na četrto mestu v Evropi, takoj za Švedsko (74 %), Finsko (72 %) in Estonijo (61 %). Slovenske gozdove sestavlja približno 70 različnih drevesnih vrst, večje število vrst grmovnic, zelnatih rastlin, mahov, lišajev in gliv ter številne živalske vrste, ki živijo v tleh, na tleh, nad tlemi ter na rastlinah in v njih.

Vpliv gozdov je velik na bližnjo in daljno okolico. Na strmih bregovih gozdovi preprečujejo nastanek plazov, ob rekah preprečujejo vodi odnašanje zemlje, zadržujejo padavinsko vodo, da nižje ob rekah ne prihaja do poplav in v obdobjih suše poskrbijo za večjo vlažnost zraka. Gozdovi so veliki vlažilci zraka. Iz tal črpajo vodo, ki jo nato z izparevanjem oddajajo skozi liste. Listje in drugi odpadki gozdnih rastlin so vir hrane za številne mikroorganizme v vodah. Senca dreves ob strugah preprečuje pregrevanje vode;

hladnejša voda vsebuje več kisika, ki je nujen za preživetje vodnih živali.

Gozdovi vplivajo na kakovost zraka, ki ga dihamo. Vlažijo zrak, ki ga dihamo in ga hladijo. Temperatura v gozdu poleg mesta je v vročih poletjih lahko tudi za 10 stopinj nižja od temperature v mestnem središču. Gozdovi iz zraka odstranjujejo škodljive snovi.

Gozdovi imajo močan vpliv na ljudi, pa čeprav se marsikdo tega ne zaveda. Lastniki gozdov prodajajo les, občasni nabiralci pa nabirajo različne gozdne sadeže, ki jih prodajo ali pa si z njimi popestrijo vsakodnevno prehrano. Gozd je tudi okolje za rekreacijo. V primestnih gozdovih številni tečejo, telovadijo in se drugače rekreirajo. Tudi sprehod ali pohod skozi bolj oddaljene gozdove je priljubljena aktivnost številnih. Obisk gozda sprošča in pomirja. Če se dovolj oddaljimo od večjih mest in prometnic, lahko uživamo v šumenju vetra, ki se igra z listi, poslušanju ptic, hoji po mehkih tleh in prijetnih vonjih, ki jih je gozd poln.

Gozdovi so pljuča našega planeta in imajo pomembno vlogo v našem življenju, zato jih moramo spoštovati, ceniti in varovati.

Neža Maurer: V gozdu

V gozdu hrast močan stoji,
na hrastu hišica čepi –
veverica v njej živi.

Hrani svoje veвериčke,

hrani znance, ljube ptičke.

Vabi: »Pridite spet k nam –

lešnikov dovolj imam!«

ŠOLSKE ZGODBE

SADNA SOLATA

V torek, 19. 11. 2024, smo skupaj z učiteljicami Metko, Saro in Nino pripravljali sadno solato. Pogovorili smo se o šolski shemi, o koristnosti sadja in zelenjave ter se lotili dela. Oprali, olupili in narezali smo sezonsko sadje (jabolko, kaki, kivi, mandarino, granatno jabolko in si izposodili še banano in limono), ki je bilo pisanih barv. Namesto sladkorja smo dodali malo arome vanilije, cimeta in ingverja. Vse skupaj smo zmešali in se posladkali.

Hvala, učiteljica Metka, bilo je slastno in nepozabno.

Učenci in učenke 4. d

NOČ ČAROVNIC

V 4. d oddelku smo se letos poleg dneva reformacije, ki ga obeležujemo 31. oktobra, dotaknili tudi noči čarovnic (znane tudi po angleškem izrazu Halloween), ki ga predvsem v Zahodnem svetu obeležujejo v noči iz 31. oktobra na 1. november. V resnici predstavlja okrajšavo za »All Hallow's Eve« oziroma »Hallow Eve« (večer vseh svetih oziroma večer pred vsemi svetimi). Slavi se predvsem v angleško govorečem svetu, npr. na Irskem, v ZDA, Kanadi, Združenem kraljestvu, Avstraliji in na Novi Zelandiji. S katoliškim praznikom vseh svetih nima nobene povezave oz. si je zaradi izvora iz predkrščanskih keltskih obredov celo v nasprotju. V teh deželah se otroci po običaju preoblečejo v različne kostume (po navadi čaravnice in pošasti) in hodijo od vrat do vrat, kjer prosijo za sladkarije. Zelo priljubljen običaj za noč čarovnic je izrezovanje buč, v katere se potem vstavi sveča.

Pri likovni umetnosti smo se pozabavali z motivi praznika in polepšali šolski hodnik.

Učenci 4. d in učiteljica Nina Luša

ŠOLSKI MIKROFON

Ekipa šolskega radia je tudi letos že na polno v akciji. Tokrat so Nikola Savič, Naja Kalin Zirnstein in Gaja Pintar pripravili radijsko oddajo o dejavnostih v tednu otroka. Najdete jo na spletni strani šole. Vabljeni k poslušanju.

RAZSTAVA GOB

Četrtošolci smo si v mesecu oktobru ogledali razstavo gob, ki jo je organiziralo Gobarsko mikološko društvo iz Kopra. Izvedeli smo veliko zanimivega o gobah oziroma strokovno rečeno glivah. In kaj je to gliva? Gliva je drug izraz za gobo in njeno kraljestvo. Kako zanimivo! Moj sošolec je želel vedeti, katera je najstarejša goba. Niso imeli odgovora. Predvidevali pa so, da je to siva goba v kotu razstave. Nato smo še izvedeli o podgobju, klobuku gobe, gobarjih, zaščitnih gobah, o užitnih in neužitnih gobah ... Videli smo smrtno strupeno zeleno mušnico. Še dobro, da se ne dotikamo gob v prvi vrsti, saj se je prav zelena mušnica tam bohotila. Prav rada bi se zahvalila vsem, ki so pripravili to gobarsko razstavo, saj so nam približali svet gob.

Aleksandra Leni Nigrović, 4. d

JESEN SKOZI ŽELODEC

V 1. c razredu smo se pogovarjali in spoznavali značilnosti jeseni. Da bi bolje prepoznali jesenske pridelke in spoznali več vrst sadja in zelenjave, smo se odpravili tudi na koprsko tržnico. Bilo nam je zelo zanimivo. Preizkusili smo se tudi v pripravi sadne solate. Pripravili smo si zelo okusne solate in jih obogatili še s cimetom in aromo vanilije. Da ne bi pozabili, kako smo sadno solato pripravili, smo si v zvezek zapisali še recept. Teden smo nato zaključili s Tradicionalnim zajtrkom. Da bi ga kulturno in slavnostno obeležili, smo si pognili prte in pripravili barvne serviete.

Učenci 1. c z učiteljicama Natašo Krebelj Reja in Manico Cink

OSNOVNOŠOLCI RAZLAGAJO FRAZEME

V sredo, 23. 10. 2024, je bil na Radiu Koper predvajan posnetek, v katerem učenci Osnovne šole Koper razlagajo frazeme. Učenci Nina Lonič, Simon Malič, Elena Francesca Mincu, Amelie Peroša in Zoe Matavulj Rebula so se o frazemih pogovarjali z novinarko Radia Koper go. Tjašo Lotrič.

Prispevek so na radiu predvajali v sklopu 10. obletnice radijske oddaje Jeziček za kotiček.

Meta Primožič Požar, prof.

SVETOVNI DAN JEZIKOV

Vsako leto 26. 9. obeležujemo svetovni dan jezikov. To je dan, ko praznujemo jezikovno raznolikost v Evropi in spodbujamo učenje jezikov. V podaljšanem bivanju smo se temu posvetili tako, da smo raziskovali, kako se v različnih svetovnih jezikih pozdravljajo. Imeli smo različne dejavnosti, izdelovali plakate, pozdrave zapisovali, s pomočjo spletnih strani pa smo poslušali pravilno izgovorjavo. V 1. razredu pa smo se vsak dan pozdravljali v drugačnem jeziku.

Učiteljice z učenci in učenkami v OPB

TORKOVA MEDGENERACIJSKA ČISTILNA AKCIJA 8.C IN 2.C

V torek, 15. 10. 2024, so med razredno uro učenci 8. c v sodelovanju z učenci 2. c organizirali čistilno akcijo šolskega okoliša. Pobuda o čistilni akciji je bila predstavljena na šolski skupnosti, predsednik 8. c je s sošolci samoiniciativno

vse organiziral. Oba razrednika sta poskrbela za ustrezne pripomočke ter učence razdelila v pare (eden osmošolec in eden drugošolec). Osmošolci so drugošolce prijeli za roko in jih vodili po terenu ter jih usmerjali in skupaj z njimi iskali odvržene odpadke. Ob koncu se je zbralo kar nekaj polnih vreč z nabranimi odpadki, učence pa je ob zaključku akcije prijazno nagovorila pomočnica ravnateljice Tamara Bibalo Cerkveni.

Mihael Vidmar, prof. in Patrizia Rupnik, prof., razrednika

GLEDALIŠKA PREDSTAVA KEKEC

7. 11. 2024 smo si učenci 4. in 5. razreda Osnovne šole Koper ogledali predstavo Kekec. Med potjo smo četrtošolci in petošolci komaj čakali, da si jo ogledamo. V gledališču smo odložili jopiče, jakne in bunde. Spustili so nas v dvorano, usedli smo se na stole in predstava se je začela. Kar naenkrat se je za nami pojavil Kekec, nas glasno prestrašil in nato hitro zbežal na oder. Predstava se je začela. Kekec je bil že pripravljen na nove dogodivščine. Med predstavo je bilo zelo zabavno, saj je Kekec pel veliko smešnih pesmi. Njegova mlajša sestra Tinca je bila zelo zabavna in radovedna. Njegova starejša sestra Jerica je izgubila svojega bratca in mlajšo sestrico, bila je prestrašena. Bedanec je bil strašen in nesramen. Vila Škrlatica je bila nežna, prijazna. V gledališču je bilo lepo, zabavno in komaj čakamo, da pridemo spet.

Gaia Krivec, Sara Prebevšek, Tilda Vižintin, Lara Dovgan in Aleksandra Leni Nigrović

PRAZNIČKA ISKRICA

V sredo, 4. 12. 2024, je za učence potekal že tradicionalni tehnični dan Praznična iskrica. S pomočjo naših učiteljic likovnega pouka Gaje Šorgo in Sare Čeleš, učiteljev TIT Davidea Ernestinija in Ane Novosel ter pridnih rok učencev se je naša šola odela v praznični videz. Okna smo okrasili s snežinkami in razigranimi jelenčki, učenci SUŠ pa so ustvarjali posebna presenečenja za zaposlene na šoli. Na predmetni stopnji pa smo pridno ustvarjali tudi za šolski bazar. Šestošolci so naredili hiške iz das mase, sedmošolci lesene okraske, osmošolci so se preizkusili v izdelovanju nakita, žlice za obuvanje, miselne igre tkos in tangrama, devetošolci pa v izdelovanju lesenih smrečic in svečnikov ter obeskov v obliki smrečice iz vejic in dedka Mraza.

MK

DAN ŠPORTA NA OSNOVNI ŠOLI KOPER

Na Osnovni šoli Koper smo bili na praznik slovenskega športa, 23. 9. 2024, zelo aktivni, saj je za celotno šolo potekal športni dan. Prvošolci so imeli na šoli organizirane športne delavnice, četrtošolci so se udeležili prireditve Šport na dlani, sedmošolci so se pomerili v atletske mnogoboju, ostali učenci pa so odšli na jesenki pohod na okoliške griče.

Vodja aktiva športnikov, Nastja Matešič

KULINARIČNA DELAVNICA V PODALJŠANEM BIVANJU 2.CD

Ob obeležitvi svetovnega dneva hrane smo na obisk povabili učiteljico Metko Benedik, s katero smo pripravili sadno solato. Pokazala nam je, kako varno rezati in poskrbeti, da imamo čim manj zavržene hrane. Sadna solata je bila zelo okusna, predvsem pa zdrava, saj smo sladkor zamenjali s cimetom, vanilijo in ingverjem.

Manica Cink, učiteljica v OPB

ATLETSKI MNOGOBOJ

V sredo, 18. 10. 2023, je za učence 7. razreda na stadionu in v športni dvorani potekal športni dan atletske mnogoboju. Učenci so se po začetnem ogrevanju pomerili v teku na 60 in 1000 m, v skoku v daljino in višino ter v metu vorteksa. Med dekletje je prvo mesto osvojila Eva Lazič, pri fantih pa Ian Bilas.

MK

DELAVNICE RDEČEGA KRIŽA V 3. RAZREDU

V torek, 8. 10. 2024, smo v oddelkih 3. razreda izpeljali delavnice Rdečega križa. Prostovoljec Drago je učencem na njim primeren način predstavil ukrepanje ob poškodbah v vsakdanjem življenju ter predstavil pomen prostovoljstva. Z učenci je znal vzpostavil pristen stik in jih motiviral za sodelovanje.

VELIKANI ISTRE

V ponedeljek, 7. 10. 2024, in v sredo, 9. 10. 2024, smo z učenci 3. razredov izpeljali kulturni dan »Velikani Istre« z izhodiščno točko v vasi Kubed. Učenci so s pomočjo velebeležke iskali sledi velikanov Istre in spoznavali njihov svet. Na poti po pobočju Lačne so odkrivali govorico velikanov, zbirali velepečate, iskali zlata jajca, spoznali pomen suhega zidu, izvedeli, kdo so bile Šavrinke in spoznali pomen nekaterih tam rastočih zdravilnih zelišč. Vodnici sta nam na izkustven način predstavljali učne vsebine, ki se navezujejo na naravno in kulturno dediščino Slovenske Istre. Dan je bil poln edinstvenih doživetij!

DELAVNICA PLESNE TERAPIJE MED STARŠI IN OTROCI

V ponedeljek 7. 10. 2024, smo v oddelkih 1. razreda izpeljali delavnice plesne terapije med starši in otroki. Plesali smo svoje ime ter razliko med ritmom in melodijo. Plesali smo tudi z balonom, simbolom nežnosti. Starši in otroci so si to izkušnjo delili z intenzivnostjo in nežnostjo. Na koncu so starši in otroci povedali besedo za to, kakšno je njihovo telo; skoraj vsi otroci so rekli: MIRNO!

NAŠE VREDNOTE

Drugošolci so v tednu otroka posebno pozornost namenili vrednotam naše šole — odgovornosti, strpnosti, spoštljivosti in znanju. Sprehodili so se po šoli in si ogledali dosežke naših učencev. Razmišljali so, v čem so tudi oni uspešni in kaj si želijo v prihodnosti. Medsebojne odnose so krepili preko socialnih in družabnih iger ter se sproščali v šolski »sobi za umirjanje«.

NA MORSKI OBALI

V petek, 11. 10. 2024, smo za učence 2. razredov izpeljali naravoslovni dan "Na morski obali". Ob morju smo se sprehodili od avtokampa Adria do Sv. Katarine. Med potjo so opazovali obalo in slani travnik ter živali in rastline, ki živijo na tem območju. Najbolj zanimivo je bilo raziskovanje in prepoznavanje polžev in školjk na školjčičišču na Sv. Katarini. Učencem je bil ta dan zelo všeč, saj so ga preživeli v naravi, ob tem pa so pridobivali tudi nova znanja.

VARNA TOČKA

Učiteljice Polona, Olivera in Jasna so učencem 1. razredov predstavili Varno točko. Najprej jim je bilo predstavljeno, kaj pomeni Varna točka, potem pa so si ogledali krajšo igrico, kako sta se deklica in deček obrnila po pomoč v lekarni, ker sta bila prestrašena na poti domov.

Delavki iz dnevnega centra Petka Ana in Lejla sta za učence odigrale tri prizore, kako si pomagati, če si na ulici v stiski, devetošolec Fabian pa jim je s pomočjo zemljevida Kopra pokazal, kje se v Kopru in okolici Varne točke nahajajo. Učenci so bili nad dogodkom navdušeni in so zelo sodelovali.

PRISLUHNI ZGODBI

V ponedeljek in torek so učenci od 1. do 6. razreda lahko prisluhnili branju zgodb. O slončku Elmerju je mlajšim brala Ajna Mušič, Kolo časa pa je prebrala Emilija Živec. Učenci so se lepo zahvalili in zaploskali, zgodbi pa pozorno poslušali.

Jana Samsa, prof.

SPOZNAJMO ORFOVA GLASBILA

Z učenci 1. razreda smo v sredo in četrtek izpeljali kulturni dan. Izmenično smo obiskali glasbeno šolo, se seznanili s to kulturno ustanovo in učiteljicami. Spoznali so ritmična in melodična Orffova glasbila in nanje spremljali pesmi Zmajček plesalček in Bobnarsko. Med potjo so prisluhnili zvokom iz okolice ter ugotavljali, kaj jih povzroča. V razredu do poglobili znanje o instrumentih in uživali v glasbenih odkrivanjih in spremljanju pesmic.

MEDVRSTNIŠKO DRUŽENJE

V ponedeljek smo se učenci 1. b in 3. b oddelka neskončno zabavali v medsebojnem druženju. Začeli smo z igro iskanja živalskih in človeških družin. Tako so se učenci razdelili v skupine, v katerih so sodelovali pri likovnem ustvarjanju na temo, kaj rad počnem s svojimi prijatelji. Slikanje je potekalo v sproščenem vzdušju, z veliko medsebojnega spodbujanja in pomoči. Za zaključek so prisluhnili pravljici in se poslovili s prijetnimi občutki.

ODBOJKARSKI DVOBOJ

V ponedeljek, 7. 10. 2024, je v veliki šolski telovadnici potekal tradicionalni odbojkarški dvoboj med učenci in učitelji. Tekmo je otvorila predstavitev ekip, sledil pa je gimnastični nastop, šolska himna in nagovor pomočnice ravnateljice Niti Krota Bagari. Letošnji dvoboj je bil zelo napet, saj so tako učenci kot učitelji dobili po en set, tako da so morali igrati še tretji, odločilni set. Tudi v tretjem setu ste bili ekipi zelo izenačeni, a na koncu so slavili učenci. Lepo je bilo spremljati pošteno in borbeno igro.

Tjaša Brežnik, prof.

ZLATI PREDPASNIK

Vsak tekmovalni dan je z navdihujočimi in spodbudnimi besedami otvorila pomočnica ravnateljice *Tamara Bibalo Cerkvenič*. Ob zaključku vsakega tekmovalnega dne je sledilo ocenjevanje komisije in razglasitev rezultatov. Ocenjevalno komisijo so sestavljali *Tamara Bibalo Cerkvenič, Metka Benedik, Marko Petrovič, Sara Pajić Osolnik, Teja Viler* ter učenca *Timej Batič* in *Lea Rupnik*. V ponedeljek, 7. 10. 2024, so se v kuharski boj podali najmlajši tekmovalci od 1. do 3. razreda, ki so pripravljali ribji namaz. V torek, 8. 10. 2024, so v gospodinjsko učilnico vstopili tekmovalci od 4. do 6. razreda in postregli z morsko rižoto. V četrtek, 10. 10. 2024, ko so bili na vrsti še najstarejši tekmovalci od 7. do 9. razreda, ki so pripravili ribjo juho. Tekmovanje *Zlati predpasnik* tako postaja sinonim za povezovanje,

druženje ter izkazovanje vztrajnosti, znanja, predanosti in izboljššan odnos do hrane. Vse te vrednote pa povezuje ena najpomembnejših sestavin, ki so jo po besedah 9-letnice tekmovalci vključili tudi v svoj recept: »Dodali smo ljubezen.«

LETOŠNJI ZMAGOVALCI

1. mesto

(priznanje in nagrada »zlati predpasnik OŠ Koper«)

Leo Mašič, Leonard Rener, Džejla Topčagić, Mark Fišer Tomažin, Karla Piščanc Černe, Ana Perić, Alina Jusufspahić, Maša Marchesan, Kim Radovac

2. mesto

(priznanje in kuhalnica »zlati predpasnik«)

Mia Benedečič Kranjc, Mark Pohlen, Nuša Gregorič, Tarik Salkić, Valentina Bogatec, Nina Jerman, Artur Bordon, Nikki Celeski, Živa Gorjan

3. mesto

(priznanje in vabilo na gala kosilo v jedilnico šole)

Leon Kerin, Tajra Hadžić, Lia Pincin, Karolina Valentin, Tiara Škrinjar, Lea Rupnik, Arja Ana Jesenšek Vidic, Irenej Krečič, Mariia Kochmar

KUHAJMO!

KOLAČ SREČE

POTREBUJEMO:

120 g masla
230 g sladkorja
6 jajc
1 strok vanilije
300 g kremnega sira
Philadelphia
400 g moke
1 vrečka pecilnega praška
1 vrečka limoninega
sladkorja

Ločimo rumenjake od beljakov. Rumenjacom dodamo sladkor, limonin sladkor in semena stroka vanilije ter jih stepemo do puhastega. Vmešamo stopljeno maslo in kremni sir ter dodamo zmes moke in pecilnega praška. Beljake stepemo v čvrst sneg, ki ga z lopatko počasi vmešamo k zmesi. Pekač za kolače dobro namastimo z maslom in vanj stresemo moko, da se moka prime vse notranje površine. Odvečno moko stremo in dodamo biskvitno zmes. Pečemo 40 minut v pečici, segreti na 180 °C. Ko se kolač ohladi, ga narežemo.

NOVOLETNI VITAMINSKI KOKTEJL

POTREBUJEMO:

3 pomaranče
1 limono
1 žličko ingverja
30 ml vode
2 žlički medu
ščepec soli
granatno jabolko

Ingver olupimo, naribamo in ga damo v vrelo vodo. Ogenj takoj ugasnemo in pustimo, da se ingver počasi ohladi. Preden se ohladi, mu vmešamo med. V kozarec stisnemo sok limone in pomaranče, dodamo dobro žlico ingverjevega "boosta", malo soli in vse skupaj dobro premešamo. Koktejl natočimo v kozarce. Na koncu mu dodamo še malo soka granatnega jabolka.

BOŽIČNI KRUH

Suho sadje narežemo na manjše koščke, ga posujemo z vanilijevim sladkorjem ter prelijemo s pomarančnim sokom. Vse skupaj dobro premešamo, pokrijemo s folijo za živila in postavimo v hladilnik za en dan. Vmes sadje nekajkrat premešamo, da se bo enakomerno napojilo s prelivom. Naslednji dan zamesimo testo. V posebni posodi naredimo kvasec tako, da damo v mlačno mleko z mlačno vodo kvas in sladkor. Vse premešamo ter pustimo 10 minut, da se kvas aktivira. Medtem v posodo, kjer bomo mesili testo, presejemo moko, ji dodamo sol, dve celi jajci ter naribamo malo limonine lupinice. Dolijemo kvasec in testo dobro zamesimo. Testo damo v posodo, pokrijemo s krpo in pustimo vzhajati 60 do 90 minut. Ko je testo podvojeno, ga damo na delovno površino, še enkrat na hitro pregnetemo in vrnemo v posodo. Če sadje ni vsrkalo vse tekočine ruma in pomaranč, ga odcedimo – mu dodamo cimet in nato postopoma sadje dodajamo k testu, ki ga narahlo mesimo/mešamo. Ko dodamo vse sadje, bomo dobili kar »mokra« testo, ki ga nadevamo v pekač. Pokrijemo ga s krpo in pustimo še približno 45 minut na sobni temperaturi, da ponovno vzhaja. Pečico segrejemo na 180 °C in pečemo 35 do 40 minut. Po želji posujemo s sladkorjem v prahu.

POTREBUJEMO:

Sadje za nadev:

300 g sliv
200 g datljev
300 g marelic
200 g fig
150 g brusnic
3 do 4 pomaranče
opcijsko tudi razne oreščke (orehe, lešnike)
1 žlička cimeta

Testo:

500 g moke
7 g suhega kvasa (40 g svežega kvasa)
2 jajci
150 ml vode
150 ml mleka
1/2 žličke soli
1 žlička sladkorja
1/2 žličke limonine lupinice

RAZVEDRILO

Poišči skrite predmete.

Pobarvaj števila z določeno barvo.

KOTIČEK ZA SMEH

Kamelji mladič vpraša očeta: »Očka zakaj imamo na hrbtu dve grbi?« »Zato, da imamo dovolj vode, ko gremo skozi puščavo.« »Očka, zakaj imamo tako velike trepalnice?« »Zato, da nam ne nese peska v oči, ko hodimo po puščavi.« »Očka, zakaj imamo kopita na nogah?« »Zato, da se ne ugreznemo v pesek, ko hodimo po puščavi.« »Očka, kaj pa potem delamo v živalskem vrtu?«

Štajerec stopi v ljubljansko restavracijo in vpraša natakarja:

- »Ali imate limonado?«
- »Ne, žal, limonade trenutno nimamo.«
- »Kok to?«
- »Ja, kokto pa imamo!«

KALKULDOKU

Namen igre je izpolniti kvadratno mrežo velikosti $N \times N$ s števili od 1 do N . Pri tem mora veljati, da vsaka vrstica vsebuje vsako število natančno enkrat, da vsak stolpec vsebuje vsako število natančno enkrat in da vsaka skupina krepko občrtanih polj vsebuje več števil in rezultat ter matematično operacijo. V skupini se lahko števila ponovijo. Matematična operacija z neznanimi števili mora dati znani rezultat.

10+		24×		2-	
12×			8+		5×
	2-		30×		
6÷	10+	15+			
		5+		13+	
5×			1-		

S
U
D
O
K
U

1		2	6				9
7	9				4		
4			9	8	1		3
3	5	6					
			1			6	5
	4		5	6	3	8	
		3	2	4	6		7
	2			7		5	3
9	8	7					2

Poišči 10 razlik.

Poišči pot iz labirinta.

Reši miselne uganke.

$$\text{3 gifts} = 12$$

$$\text{2 trees} + \text{1 gift} = 28$$

$$\text{1 gift} + \text{1 tree} - \text{1 Santa} = 9$$

$$\text{1 Santa} + \text{1 tree} \div \text{1 gift} = ?$$

Na obali reke so policist, zapornik, mama z dvema hčerama in oče z dvema sinovoma. Vse je potrebno prepeljati na drugo stran reke. Splav lahko naenkrat pelje dve osebi in vsak lahko vozi razen sinov ali hčerk. Če policist ni poleg zapornika, bo zapornik udaril vsako osebo. Hčerke se ne sme pustiti same z očetom, če ni poleg mame. Enako ne sme ostati mama poleg sinov brez očeta. Kako lahko vsi varno prečkajo reko?

Imamo štiri izjave:

- Nepravilna je natanko ena izjava.
- Nepravilni sta natanko dve izjavi.
- Nepravilne so natanko tri izjave.
- Nepravilne so natanko štiri izjave.

Katera izjava je pravilna?

Jaka ima šest parov modrih in šest parov rdečih nogavic. Koliko nogavic mora Jaka vzeti iz predala, da bo imel zagotovo vsaj en par iste barve? (Pri tem povejmo, da je zunaj noč, svetilka pa ne deluje, tako da Jaka izbira v popolni temi.) Koliko nogavic mora Jaka izbrati?

Če lahko kvartet zaigra Beethovenovo deveto simfonijo v 12 minutah, v kolikem času jo lahko zaigra oktet?

